

SYLLABUS I LËNDËS: KRITIKË LETRARE

Të dhëna bazike të lëndës:	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	Kritikë letrare
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Zgjedhore (Z)
Viti i studimeve:	Viti III, Semestri VI
Numri i orëve në javë:	2 +1
Vlera në kredi – ECTS:	3
Koha / lokacioni:	Semestri veror
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.ass.dr. Manjola Brahaj Halili
Të dhënat kontaktuese:	manjola.brahaj@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Lënda “Kritikë letrare” përqendrohet tek gjykimet dhe vlerësimet kritike të fenomeneve dhe veprave të veçanta, duke dhënë informacione për parimet fundamentale të kritikës letrare. Gjithashtu programi i kësaj lënde parasheh paraqitjen kronologjike të kritikës letrare shqipe, format dhe metodat e saj që nga fazat fillestare për të vazhduar me periudhën e saj të konsolidimit deri në periudhat më të vonshme të zhvillimit. Në përmbajtjen e tij ky program do të ketë trajtimin e të gjithë individualitetëve më të rëndësishme dhe që kanë patur vlerë vendimtare në zhvillimin e kritikës letrare shqipe me aplikimin e metodave nga më të ndryshmet në shkrimet dhe veprat e tyre kritike. Përgjatë paraqitjes historike të figurave të kritikës letrare do të jepen analiza konkrete të teksteve kritike, në të cilat do evidentohen ndikimet dhe përafritë e kritikë shqipe me atë botërore.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i programit të kësaj lënde është që të t'i njohë studentët me rrethanat historike, politike e shoqërore në të cilat u zhvillua kritika letrare shqipe. T'i pajisë ata me njohuritë dhe aftësitë e duhura që të mund të analizojnë, gjykojnë dhe mbajnë vet qëndrime kritike në lidhje me autorë, fenomene letrare dhe vepra të ndryshme të letërsisë shqipe. Gjithashtu ky program ka për syrim që të përgatisë studentët që ata të mund të bëjnë në të ardhmen krahasime dhe evidencime të vlerave të kritikës sonë letrare, përballë kritikave të tjera botërore. Si objektivi i tij ky program ka edhe informimin dhe adaptimin e studentëve me shkollat moderne të mendimit kritik, që ata të mund t'i përvetësojnë dhe aplikojnë në vrazhdën e formimit të tyre profesional dhe në avancimin e tyre në karrierë.
Rezultatet e të nxënit:	Gjatë dhe pas përfundimit të këtij kursi, studentët: • përshkruajnë kushtet historiko – shoqërore në të cilat lindi dhe u zhvillua kritika letrare shqipe;

	- shpjegojnë veçoritë dalluese të kritikës letrare shqipe duke kaluar nga periudha në periudhë; - klasifikojnë autorë dhe vepra të ndryshme të kritikës letrare shqipe duke u bazuar në metodat kritike të përdorura nga autorët; - gjykojnë për rolin dhe ndikimin që kritika letrare ka patur dhe ka sot në zhvillimin e letërsisë; - shkruajnë për çështje dhe fenomene të ndryshme të kritikës letrare.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	10	10
Kollokfiume, seminare	1	2	2
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	10	10
Përgatitja përfundimtare për provim	2	2	4
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	2	2	4
Totali			75 orë (3 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Mësimi realizohet nëpërmjet ligjëratave, ushtrimeve, debateve dhe seminareve me metodat bashkëkohore. Do përdoren edhe punë me grupe, punë dyshe, diskutime rreth teorive, analiza praktike tekstesh etj		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i studentëve bazohet në punën, aktivizimin, frekuentimin, kolekviumet dhe punimin e prezantuar në përmbyllje të semestrit. 1. Testi i parë: 1–30% 2. Testi i dytë: 1 – 30 % 3. Prezantimet studentore – 20 %, 4. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 20% 5. Totali: 100 % (Vlerësimi në pikë: 01-50= 5, 51-60 = 6, 61-70 = 7, 71-80 = 8, 81-90 = 9, 91-100=10		
Literatura			
Literatura primare:	Ibrahim Rugova: Kahe dhe premisa të kritikës letrare, Instituti Albanologjik i Prishtinës, Prishtinë, 1986. Ibrahim Rugova & Sabri Hamiti: Kritika letrare, tekste, shënime,		

	komente, Rilindja, Prishtinë, 1979.
Literatura shtesë:	Luigj Gurakuqi: Vargenimi n'gjuhë shqype, REKLAMA, Tiranë, 2020. Arshi Pipa: Kritika (ese 1940 – 1944), Princi, Tiranë, 2006. Ernest Koliqi: Kritikë dhe estetikë, Apollonia, Tiranë, 1999. Mensur Raifi: Lasgushi, Noli, Migjeni, Rilindja, Prishtinë: 1986. Mensur Raifi: Mbi poezinë bashkëkohëse shqiptare, Rilindja, Prishtinë 1977. Eqrem Çabej: Shqiptarët midis Perëndimit dhe Lindjes, MÇM, Tiranë, 1994. Rexhep Qosja: Historia e letërsisë shqipe-Romantizmi I, II,” Rilindja, Prishtinë, 1984;1986. Sabri Hamiti: Letërsia moderne shqipe, Tiranë, UET – Press, 2009. Vangjel Korça: Në udhën e shqiptarizms, Plejad, Tiranë, 2010.

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	Një hyrje e shkurtër e lëndës. Jeronim de Rada dhe vepra e tij "Parimet e estetikës"	Diskutime rreth origjinës dhe kushteve në të cilat lindi kritika letrare shqipe. Evidentim dhe klasifikim i parimeve estetike të De Radës
Java e dytë:	Personaliteti i Gjergj Fishtës: kritika dhe estetika	Diskutime rreth kontributit estetik – kritik të Fishtës, duke analizuar tekstet e tij kritike
Java e tretë:	Roli i Ernest Koliqit dhe i veprës "Kritikë dhe estetikë" në zhvillimin e kritikës letrare shqipe	Analizë e veprës kritike të Koliqit "Kritikë dhe estetikë"
Java e katërt:	Lasgush Poradeci dhe qëndrimet e tij kritike	Lexime dhe komene rreth shkrimit të Lasgush Poradecit Poezi et Coetera
Java e pestë:	Çshtjet teorike të kritikës letrar shqipe. Kontributi i Faik Konicës në zhvillimin e kritikës letrare	Analizë dhe diskutime të shkrimeve kritike të Konicës
Java e gjashtë:	Kritika tekstuale: Mitrush Kuteli dhe vepra e tij shënime letrare	Lexime, analiza dhe komente për veprën "Shënime letrare" të Mitrush Kutelit
Java e shtatë:	Kritika introduktore: Fan Noli dhe introduktat e tij	Lexime, diskutime dhe krahasime ndërmjet tyre të introduktave të Nolit
Java e tetë:	Testi i parë vlerësues	Përmbledhje e lëndës
Java e nëntë:	Kritika filologjiko – historike: Eqrem Çabej dhe vepra e tij "Elemente të gjuhësisë dhe të literaturës shqipe"	Analizë e kritikës filologjiko – historike të Eqrem Çabejt në veprën "Elemente të gjuhësisë dhe

		<i>të literaturës shqipe”</i>
<i>Java e dhjetë:</i>	Kritika psikoanalitike: Krist Maloki dhe Mensur Raifi, dy personalitetet kryesore	<i>Analizë e disa prej teksteve kritike të Krist Malokit dhe Mensur Raifit</i>
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Kritika sociologjike: Vangjel Korça dhe vepra e tij ”Në udhën e shqiptarizms”	<i>Lexime dhe komente rreth kritikës sociologjike në veprën “Në udhën e shqiptarizms”</i>
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Kritika estetike – historike: Arshi Pipa dhe shkrimet e tij	<i>Analizë dhe diskutime për kritikën e Arshi Pipës</i>
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Kritika bashkëkohore: Hasan Mekuli dhe Rexhep Qosja	<i>Diskutime dhe lexime tekstesh kritike të Rexhep Qoses dhe Hasan Mekulit</i>
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Kritika socrealiste: parimet, metodat, qasjet	<i>Diskutime dhe gjykime rreth kritikës socrealiste</i>
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Testi i dytë vlerësues	<i>Konsultime dhe diskutime për rezultatet e arritura</i>
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Nuk do të ketë kurrfarë tolerime për “huazim” nga interneti apo kudo tjetër. Punimet e njejta apo të ngjajshme gjithashtu do të ndëshkohen. Rekomandohet që punimet që dorëzohen të jenë të shkruara me kompjuter. • Studentët duhet t’u përbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor. • Pritet që secili student të vijë me kohë. • Nga çdo student pritët që të marrë pjesë në çdo ligjeratë. • Për shkak të natyrës dhe mënyrës së mësimin në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është me rëndësi të veçantë.		